

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 5 (320)

Fredagen den 2 februari 1894.

7:de årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam kr. 5:— Iduns Modetidning jämte ko- lorerade planscher..... 4: 50 Iduns Modet. utan kol. pl. ... 3:—		Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. Allm. telef. 6147. Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.	Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerspris 15 öre (lös:n:r endast för kompletteringar)	Annonspris: 35 öre pr nonparellerad. För »Plattsökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad total stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.
--	--	--	---	---	---

Vilhelmina Schöne.

Då Idun satt så som sitt mål att framställa den svenska kvinnan icke blott där hon framträder i det mera offentliga lifvet, på konstens och litteraturens områden, utan ock där hon utför sin stilla, välsignelsebringande verksamhet inom hemmet eller såsom den hjälpande och tröstande deltagarinnan i andras nöd — måste vi med vördnad se upp till den äldriga kvinna, hvars bild möter oss i dag. Bakom henne ligger ett långt lif af frivilligt och uthålligt arbete i människokärlekens tjänst, och ju mer de glesna, leden af dessa trogna arbeterskor, som hålla lampan så högt, att ljuset måste stråla ut, men på samma gång så lågt, att handen, som håller den, icke synes, dess angelägnare må det vara för oss att gömma bilden af dem och göra oss till godo den fond af erfarenhet de samlat.

Aurora Vilhelmina Schöne var född i Falun den 17 april 1813 och dotter af den berömda juristen, lag-

mannen och härads höfdingen Nils Callersholm och hans maka, Fredrika Göthe. Föräldrarna flyttade sedan till Hedemora, där fadern jämväl blef borgmästare. Den unga dottern erhöi en omsorgsfull uppfostran och utmärkte sig tidigt för snabb uppfattning och klar tankegång, något som lifvet igenom var be-tecknande för henne.

År 1835 ingick hon äktenskap med dåvarande fiskalen i Svea hofrätt, sedermera hofrättsrådet och sekreteraren i nämnda hofrätt, Gustaf Schöne, en högt aktad ämbetsman. Deras äktenskap var i hög grad lyckligt, men upplöstes genom mannens död, efter en kort sjukdom, år 1866. Förut hade modershjärtat träffats af svåra sorger genom tvänne förhoppningsfulla söners död, af hvilka den äldste redan var student samt särdeles begåfvad och lofvande. Blott en dotter återstod nu i hemmet. Med rörande undergifvenhet bar dock modern och maken dessa hårda slag. En

Förvärfva aldrig din ära och fröjd
Med sorg för en enda din ringaste like.

W. Wordsworth.

ansedd upsalaläkare, som skötte den äldste sonen under hans sjukdom och därvid gjorde fru Schönes bekantskap, fällde om henne det karaktäristiska yttrandet: »Hufvud utan skryt och hjärta utan pip.»

I stället för att själviskt rufva öfver sin egen sorg och öfverlämna sig åt en dådlös overksamhet, sökte den pröfvade kvinnan ännu mera än förut att ägna sig åt arbetet för andra och i bärandet af deras bördor finna lättnad för sin egen. Redan långt förut hade hon på mångfaldigt sätt i handling ådagalagt sitt deltagande för nödens barn. Så t. ex. var hon en af de verksammaste vid bildandet af den förening, som efter koleraepidemien i början af 1850-talet tog till uppgift att vårda sig om och hjälpa barn, hvilka genom epidemien blifvit hem- och föräldralösa. Detta gaf henne ganska mycket att göra, då hon icke var den, som åtnöjde sig med att blott gifva sitt penningbidrag eller att sätta andra i rörelse, utan gaf sig själf med hela sitt varma intresse åt arbetet.

Ett annat sätt för hennes verksamhet var »Sällskapet till arbetsamhetens uppmuntran», hvars syfte var att bereda arbetsförtjänst åt fattiga kvinnor, hvilka ägde att en viss dag i veckan infinna sig å bestämd lokal för erhållande af tillklippta arbeten. Fru Schöne var från början kassaförvaltare i denna förening och hade dessutom sin dryga del af »klippingen» och arbetet i dess helhet. I anledning häraf kom hon ofta i beröring med drottning Josefina, som gärna lyssnade till hennes upplysta omdöme i frågor, rörande de fattiga och sättet att hjälpa dem. Drottningen plögade äfven af föreningen inköpa förråder af linne och kläder för utdelning åt fattiga mödrar, hvilka af sällskapet för »öm och sedlig modersvård» utsågos därtill. När år 1873 änkedrottningen på femtionde årsdagen af sin ankomst till Sverige uppvaktades af åtskilliga välgörenhetsföreningar, anfördes deputationen från »Arbetsamhetens uppmuntran» af fru Schöne, hvarvid drottningen såsom minnesgåfva öfverlämnade åt henne en medaljong med sitt porträtt.

Den uppgift ofvannämnda sällskap föresatt sig ingick efterhand i de arbetsföreningar, som bildades i de särskilda församlingarna i hufvudstaden, och fru Schöne blef då, så att säga, själen i *Klara arbetsförening*. Därjämte var hon medlem af direktionen i sällskapet »De nödlidandes vänner», äfvensom af »Sällskapet för öm och sedlig modersvård». Allt ifrån allmänna skyddsföreningens begynnelse var hon intill år 1884 en synnerligen verksam medlem af Klara församlings skyddskomité och länge dess representant i centralkomitén.

Man skulle nästan vara färdig att föreställa sig, det så mycken beröring med det mänskliga eländet skulle kunna verka en viss kyla i sinnet och hårda hjärta och nerver mot intrycken af den mången gång själföfvallade nöden, men detta var

ingalunda fallet med fru Schöne. Visserligen fördunklades aldrig hennes klara blick och sunda omdöme af en pjunkig sentimentalitet, liksom hon i allmänhet var mera förstånds- än känslomänniska; dock rörde sig alltjämt på djupet af hennes hjärta ett varmt deltagande för den *verkliga* nöden, liksom ett allvarligt begär att kunna lindra den. En person, som under en lång följd af år stött henne nära, skriver: »Hufvuddragen i hennes karaktär och väsen voro en innerlig godhet, förenad med mildt allvar, uppriktighet, rättvisa och sanning, klarhet och reda i allt, en lätt och snabb uppfattning och ett praktiskt förstånd. Därtill kom ett ovanligt ordningssinne och en arbetsamhet och flit, som aldrig tillät någon öfverflödighet hvila. Hennes flitiga hand väckte beundran, såväl när den skötte synålen, som när den förde pennen vid uppgörande af räkenskaper i föreningarna eller vid brefskrifning till kära vänner.» Att dessa egenskaper skulle göra henne värderad af alla, med hvilka hon kom i beröring, var en gifven sak.

I sitt hem var hon den outtröttligt verksamma husmodern, som ingalunda lät de närmaste plikterna stå tillbaka för de utomstående. Enkel, blygsam och flärdfri i hela sitt uppträdande, drog hon sig gärna undan det, som på något sätt kunde väcka uppseende, liksom hon hade svårt att förlika sig med allt, som kunde hänföras till den nyare tidens kvinnoemancipation.

Äfven den längsta dag har emellertid sin afton, och sålunda nödgade aftynande krafter fru Schöne att vid sjuttioett års ålder lämna det för henne så kära arbetet inom Klara församling. För att på ett varaktigt sätt hugfästa detta betydelsefulla arbete, stiftades vid detta tillfälle af församlingsmedlemmar en särskild fond, benämnd *Mimmi Schönes fond*, hvars afkastning användes till understöd åt fattiga, sjuka fruntimmer, och hvars utdelning äger rum på Vilhelminadagen.

Den i sin krafts dagar så verksamma kvinnan måste till slut finna sig vid fullkomlig overksamhet. Icke blott kroppskrafterna voro försvagade och ögonens ljus släckt, äfven minnet nekade sin tjänst, jämte det att det förr så klara förståndet mer och mer omtöcknades. Den väntade befriaren kom med nyårsdagens morgon innevarande år, då den åttioåriga gamla, saknad af barn och barnbarn och välsignad af många, som hon varit till hjälp och stöd, fick lägga sitt trötta hufvud till ro i förbidan af en dag utan svaghet och brist.

L. S.

Det gifves inga obevekligare och hårdare människor än de, som alltid äro sysselsatta med att betrakta sin egen olycka.

E. Chr. Kleist.

Lies »Niobe».

Några synpunkter.

Den märkliga nutidsskildring, som den store norske författaren senast skänkt oss, har allestädes uppväckt en osedvanlig uppmärksamhet och mer än hans föregående arbeten blifvit satt under debatt. Den talar också till oss så mäktigt verklighetens eget levande språk, att vi måste lyssna till detsamma. Det är den gamla sagan om henne, som af vredgade gudamakter straffas genom den blomstrande barnaskarans undergång, som Lie flyttat till vår tid.

Vi föras in i doktor Baarvigs, distriktläkarens hem. Han är en man af gamla stammen, outtröttlig och pliktrogen, men häftig och kanhända ensidig i sina domar. Han står alldeles oförstående inför de moderna åsikter, hvilka hans barn hänsynslöst förfakta. Hans hustru, fru Bente, däremot söker sätta sig in i de nya tankeströmningarna. Hon är en af dessa uppoffrande naturer, som lifvet igenom ägna hela sin sträfvan åt man och barn, åt hemmet, hvars goda genius och sammanhållande kraft hon blir genom sin ständiga själfupppoffring. Emellan henne och mannen råder en stark och trofast kärlek, som aldrig rubbas, äfven när de ej kunna bli ense. Barnen äga i henne stöd och hjälp, när helst de vilja vända sig till henne; hon begär intet bättre än att få ägna dem all sin omsorg och bibehålla deras önskränkta förtroende. Det är därför, som hon söker i allt följa med deras utveckling och lära förstå den nya lifsåskådning, som de hylla. Endast den näst äldste sonen, Kjel, affärsmannen, står till henne i ett mera kyligt förhållande än de andra. Dessa glida dock äfven de allt mer undan henne, hon är för »gammalmodig» — emedan hon ej i allt kan gilla deras nya åsikter, hvilka i deras ögon äro ofelbara evangelier. Men hon söker allvarligt att förstå dem, och ofta då hon ej lyckas häri, ger hon likväl oftast efter — hennes kärlek gör henne svag.

Har Lie i de båda äldre tecknat typer från »den gamla, goda tiden», hvilka trots sina fel och svagheter dock äro sympatiska genom den offrande hängifvenhet, som de lägga i dagen, den redliga vilja och den handlingskraft, som utmärka dem, så har han däremot i barnen framställt föga tilltalande representanter för ett uppväxande släkte, som karaktäriseras genom sitt pockande på jagets rättigheter, sin oförmåga af plikttröget arbete, sin brist på djup och sin otacksamhet mot föräldrarna.

Äldste sonen, Endre, skall vara en anhålgare af de moderna idéerna, men han begagnar dem endast som täckmantel för egoism och dådlöshet. Han slår ikring sig med fraser, talar om talangens rätt att få följa sin böjelse, men är i själfva verket endast böjd för att göra ingenting. Han vacklar mellan än en, än en annan lifsuppgift, men finner jämt, att han misstagit sig om sitt kall. Han är en förslappad, bekväm lätting, utan tillstymmelse till sena eller kraft. Fru Bente tror på honom och uppoffrar för hans skull hela sitt arf, tills hon slutligen inser hela grundlösheten af sina förhoppningar.

Kjel är faderns älskling. Han har visserligen ej heller arbetshåg, men ger sig ej in på Endres estetiska svammel, utan har sin blick riktad på förvärfvandet af rikedom. Denna vill han viana i hast genom spekulationer och ryckes så allt mer och mer in i deras hvirvel. Han slår på stort, dels af begär att lysa, dels för att stärka krediten. Allt vildare blir den affärssvindeln, på hvilken han inlåter sig, och från hvilken han en gång räddas blott för att ånyo råka ut därför och gå under.

Hans hustru, Thekla Fiering, är också en modern typ. Först guvernant och skriftställarinna i de moderna idéernas tjänst, gifter hon sig med Kjel, som anses rik, men kastar sig sedan in på behandlingen af tidsfrågorna igen och vill, då hon hos sin man saknar den själsfrändskap, som hon finner hos en ung läkare på platsen, skilja sig från den förre, samtidigt med att ryktet om hans ekonomiska obestånd når henne. När hans affärställning åter förbättras, afstår hon dock därifrån.

Minka, Kjels och Endres syster, är i mycket lik den sistnämnde. Hon är i hög grad nervös och fäfang, vill väcka uppmärksamhet och beundran, men är innehållslös och hård. Modern, som dock för henne offrat så mycket, låter hon aldrig få del af sina tankar och sträfvar blott att få komma ut ur hemmet, bort till stora världen, hvars ytliga glans lockar henne. Hon råkar till sist under inflytande af en hypnotiker, som begagnar henne till experiment.

De bägge yngsta barnen, Berthea och Arnt, tillhöra en ännu senare generation. Deras egoism är ej mindre än de äldre syskonens, men de äga mera handlingskraft än dessa, tillgodogöra sig bättre det nya i tiden och gå därför ej under som de.

Dessa äro de viktigaste af de handlande personerna. Berättelsen skildrar deras karaktärsutveckling, huru barnen trotsa sig till rätt, hur fru Bente ger efter och öfvertalar doktor Baarvig till medgifvanden — blott för att behålla barnens kärlek. Allt mer och mer försjunka Endre och Minka i förslappning och kraftlöshet, likväl alltjämt pockande på rättigheter och hjälp. För att hjälpa Kjel, hvars ruin är öfverhängande, anlägger fadern mordbrand i hans väl försäkrade sågverk och täres sedan af samvetsagg. Förtviflande om möjligheten att hålla familjens anseende uppe, förtviflande om framtiden, beröfvar han sig själf lifvet. Fru Bente står ensam i världen med sina tre barn — Endre, som återkommit hem än en gång, beröfvad hvarje rest af dådkraft och utslungande ständiga hotelser om själfmord; Minka, som förklarar sig besluten att som medium medfölja vid en serie spiritistiska séancer genom Europa; Kjel, som står inför en vanärande bankrutt, bruten och slö. Hon kan ej uthärda detta. Hon söker reda på Arnts, ingenjörens dynamitpatroner och spränger sig i luften med sina trenne barn — dessa lefnadströtte, dem all hennes rika kärlek ej mäktar upprätta.

Det är en mörk tafla, som Lie rullat upp för oss. Men han blir aldrig skarp eller bitter, tonen är alltigenom behärskad och jämn, med en klang af vemod och resignation. Dock, hvilket mäktigt patos i hela den gripande skildringen, särskildt i de bägge sista kapitlen.

* * *

Hvad har Lie velat säga sin samtid genom denna nutidstragedi? Hvilka lärdomar skola vi draga därur? Han har själf yttrat sig om »Niobe» och därigenom gifvit oss en ledning vid dess tolkning.

»De nya tankarne, som upplösa så mycken sed, de nya lifskraften, de nya planerna,» sade han, »det kom alltsammans till vårt samfund som en stormil. När de unga störtade ut öfver tröskeln, så funnos därutanför blott dimmor, och de körde hufvudet mot fjällväggen.»

Men det är icke ensamt de nya idéerna, som bära skulden för ödeläggelsen af Baarvigska hemmet. Såväl föräldrarne som barnen äro medskyldiga däri. Ty de handlande personernas egna fel och missgrepp samverka med det nya, som bryter in, att skapa den ödesdigra katastrofen. Och i stormtid som i lugn bära vi alla ansvar för våra gärningar.

Om man förallmänligar det enskilda fall, som Lie behandlat — och genom sin förklaring har han själf gifvit en viss rättighet därtill — så står man framför en af samhällets mest vidtgående konflikter, söndringen mellan tvänne i lifsåskådning vidt skilda generationer. Denna skarpa motsats i åsikter och i fordringar på lifvet gör sitt fördärfbringande inflytande gällande särskildt i en mycket viktig fråga: uppfostran, det unga släktets daning. Och med beundransvärd sanning har Lie lyckats teckna de kämpandes olika tänkesätt och sträfvan.

Fru Bente, medelpunkten i berättelsen, står som medlande mellan de båda ytterligheterna, det gamla och det nya. Hon hyllar de gammalmodiga åsikterna i grund och botten, men af kärlek till sina barn för hon deras talan inför sin man. Han för den äldre åskådnings runor med kraft, och hans hugg äro ofta dräpande. När t. ex. Endre efter att hafva tröttnat på teologi och filosofi vill bli sångare, utbrister den förbittrade fadern om ungdomen: »de skal snuse og snuse efter, hvad de kan ha mest Glæde af i Livet. . . De har faat det med at ha et 'indre Væsen, som maa reddes' — skal først og fremst fiude ud, hvad før Døgenigtliv, de kunde ha mest lyst paa.» Och han hånar Endres uttryck »att offra sig för konsten», »et Lukensræsonnement» som han kallar det, och tillfogar: »du kjøber jagu Sko for at slippe at fryse og ikke for at op-hjælpe Skomagerprofessionen.» När Endre vägrar att bli en ämbetsman, emedan han då skulle känna sig »som en Ting, som Tappen i et Maskineri,» så blir detta för honom en galenskap, ett obegripligt nonsens. Och hvarför? Jo, ty han har vuxit upp i en annan tid, då man icke tillstodde känslorna ett sådant öfvervägande herravälde öfver sina handlingar. För honom är det helt enkelt en plikt, både mot samhället och den Gud, som skänkt honom lifvet, att han lefver det till gagn för alla, så långt hans förmåga sträcker sig. Och han slår ofta hufvudet på spiken i sina angrepp; vi måste gifva honom rätt, då han, hänvisande till lifvet själf, bevisar det ohållbara och falska, som föranleder Endres slutliga misslyckande.

Endre känner endast rättigheter. Han har inga förpliktelser mot sina föräldrar, samhället är en dålig uppfinning af en orättvis försyn eller, hellre, en olycklig följd af sammanträffande omständigheter, en tummelplats för veld och orättrådighet. Samhället står i skuld till honom, ej tvärtom. Hans floskler om »Kald», »Livsopgave» och slikt äro endast frasgrannlåt; han inser ej att lifvet fordrar arbete, plikt-trogen sträfvan, och förnekar, att det har rätt att fordra detta af oss genom att predika en sorts undantagslag för talagen. Vi måste frukta, att doktor Baarvig, om han haft en son med utpräglad böjelse för konstnärens kall, skulle med samma missnöje betraktat hans sträfvan, åtminstone till en början, men

Endres fordringar förefalla i än högre grad absurda.

Minka äger Endres afsmak för arbete, hans moderna teorier, med en tillsats af nervsvaghet och mysticism.

Till henne yttrar fadern ungefär: »hvorfor kan du for Eksempel ikke hjælpe mor i Hus-holdningen? Hvorfor skal absolut hon trave i det Døgnnet rundt, medens Frøken Datter sover — og hviler — og maa ha Ro til att læse interessante Værker — og passe paa Sjælen og Følelser og Stemninger.» Det är detta, som de yngre ej vilja erkänna vara berättigadt. De fordra för sig själfva frihet och rätt till utveckling och hvad det allt heter, men förbise det praktiska, glömma aldeles att se på realiteten i lifvet. De förgäta också den blodiga orätt de tillfoga föräldrarne. Ty det är på dem, som hela bördan faller. De skola uppoffra sig, de skola förnöta sitt lif i tung sträfvan, blott för det att barnen må få följa en nyck, en tillfällig stämning. Denna barnens egoism är så tanklös och hård, att den förklarar rent ut: gif hvad jag vill, annars — döden. Så säger Minka: »faar jeg ikke følge det, jeg har lyst og Trang til, saa skjønner jeg ikke, hvorfor jeg skal leve dette Livet heller.» Hon byser ej en tanke åt, hur föräldrarnes lif förflyter, om de måhända ock äga förhoppningar och önskingar, som gå nder, emedan barnens vilja måste fram. Denna hänsynslösa egoism röjes äfven hos Kjel. Han nästan nödgar fadern att taga del i hans svindlerier och förstör själfviskt den gamles ro. Han besvärar ej af samvetskrupler, han har ingen tanke på ansvar. Lefva godt och ståtligt, se där, hvad hans sträfvan går ut på.

Den tredje medverkande orsaken till den ödeläggande familjetragedien är föräldrakärleken, där denna öfvergår till svaghet. Fru Bente utbrister en gång: »jeg tror nok, vi kan sige, vi plukker Dunet af vort eget Bryst — saa vi næsten ribber os for hvert Barn, vi ha — at vi sætter hele vor Tilværelse og Lykke ind paa dem. . . Det er bare, saa at sige, vort Instinkt.» Hon har rätt, det finnes ingenting, som det gamla paret ej gör för att bereda sina barn lycka. Doktor Baarvig blir ju mordbrännare för att rädda Kjel från ruin, och fru Bente offerar hela sitt arf för Endres skull. Deras afsikter äro de bästa, och likväl misslyckas de. Hvarför? Jo, de gå för långt i eftergifvenhet. Genom att låta barnen följa sina obestämda och vacklande framtidsplaner, uppgifver föräldrakärleken sin plikt att råda och, där så erfordras, bestämma. Ty de äldre få ej åt dem, som stå utan lifserfarenhet, öfverlämna ansvaret fullt och helt. De böra säga: härutinnan kunna vi ej låta eder få följa er böjelse, ty vi, som äga mer lifserfarenhet än ni, vi se, att ni här fara vill och att det blott skulle bringa er olycka, om ni finge er vilja fram. En gång vid mognare år skola barnen vara tacksamma härför, om än detta tal till en början klingar hårdt i deras öron.

Det är mycket Lie har haft att säga både föräldrar och barn, mycket att taga fasta på. Ty han har sett, hvilka brister vidlåda den nutida uppfostran, och sagt bägge parterna sanningen. Hans stränga objektivitet gör, att ingen behöfver söras, men tänkande personer skola däremot finna mycket att lära. Mätte »Niobe» få många läsare — och läsarinor. Den är ett ord i sinom tid.

Lennart Hennings.

Mera ljus.

Troligen ha vi alla mången gång erfärit, att man först riktigt värderar något godt, då man ej längre har det, eller då det ej mera står oss till buds i öfvermått. — Så går det oss äfven med ljuset, urkällan till vår hälsa och vårt bestånd.

Nu först under den ljusfattiga årstiden lära vi oss mest värdera den gyllne ljuskällan. Den långa grå morgonskymningen med sina täta dimslöjor erbjuder oss en dålig ersättning för det strålande dagsljuset. Många timmar är nu vårt dagsverke beröfvadt dagsljuset, och säkert är, att man då inte arbetar med samma lif och lust, som då de muntra solstrålarne lifva oss till flit. Och likaså se vi klagande den korta dagen, som knappast mer än börjat, åter försvinna, äfven om den gemytliga vinterkvällen vid lampans förtroliga sken har sitt eget behag.

Borde nu ej de ljuskarga dagarne mana oss till att öfvergifva vår tids modedårskap, som går ut på att så mycket som möjligt utestänga dagsljuset från våra rum? Oaktadt vetenskapen oupphörligt och med framgång bemödar sig att alltjämt åstadkomma mera bländande ljuseffekter, äro vi likväl för ett modes skull i stånd att genom målade fönster, jalousier, skärmar och tjocka draperier utestänga dagen, som om vi voro ljusskygga. Hvilken despotisk härskarinna är ej modet, för hvars skull till och med hälsan offras!

Låt oss blott en gång hålla mönstring med våra moderna, stilenliga våningar, låtom oss vandra från hem till hem, och vi skola snart bli öfvertygade om, huru ljusfiendligt dessa äro inrättade. De ljusa, glada tapeterna, de hvita blommiga gardinerna äro nästan helt och hållet försvunna från de fina rummen. I stället se vi blott mörka färgtoner i tapeterna, crémevärgade eller mörka gardiner, därtill oftast mörka fönsterposter, mörka dörrar, tunga takdekorationer, hvilka genom öfvermåttet af stuckprydnader nedkasta djupa skuggor. Vidare gardiner, framdragna för nästan hela fönstren, släpande mörka draperier, kakelugnarnes och de mörka möblernas dystra färgton, korteligen ett verkligt skuggrike trots all den därpå använda prakt och härligheterna och de vackra konstföremålen, som i det klara solljuset blott skulle göra sig så mycket mera gällande. Till och med om kvällen tycker man om den magiska belysningen genom en mängd ljusdöljande och moderna slöjor och skärmar.

Men så se också invånarna i sådana rum bleka ut. Men äfven detta är ju den »fina färgen». Som om inte ett friskt, rödblommigt ansikte med hälsans prägel vore en vackrare anblick, om än mera sällsynt. Männe icke detta oupphörliga utestängande af dager och ljus bär en del af skulden till denna blekhet. Våra nerver, som så våldsamt anlitas af den oroligt pulserande tidsströmningen, borde först och främst erhålla sina hölsobrunnar: ljus och luft. Men af båda dessa, liksom af den tredje i förbundet, vattnet, få de ofta allt för litet. Vi se blott på växten, hur den sträfvar till ljuset och hur den, då den är undandragen detta, med all makt tänjer och sträcker på sig, tills den nått ljuset för att i dubbel rikedom änyo utveckla sina blad. Har människan icke ännu mera behof af det för att vara frisk? Ett barn har vid sitt inträde i lifvet rätt att få del af ljuset och bör icke, såsom oftast är fallet med de stackars dibarnen, hänvisas åt underjordens mörker. Afund samma schalar och förhängen, sufletter och sänghimlar, hvarmed barnet pulserande omges, utestänga dess blick från dagern. Och när det äntligen får del af de gyllne ljusloderna, måste barnet bländadt sluta ögonen. Hvilket välgörande inflytande utöfvar ej dagsljuset på de sjukas själstillstånd och lynne, hvilkas fantasi feberaktigt uppjagas af det nattliga mörkret, hvilkas drömbilder genom detta bli allt oroligare och mera ängslande. Huru plågas ej de ögonsjuka genom att undandragas ljuset. Mörk cell var förr ett allmänt, mycket hårdt fängelsestraff. Och hur ofta förefaller oss ej en sorg, ett bekymmer eller en förargelse ökade genom nattens skuggor, som dagen med sitt harmoniska inflytande på själ och sinne mildrar och skingrar? Ljuset upplifvar vårt mod och ökar förtroendet till våra krafter. Därför borde vi under en årstid, då dagsljuset är oss så mycket sparsammare tillmätt, betänka hvilken härlig himlagåfva blifvit oss skänkt med ljuset. Vi äro barn af en ljusomfluten värld, och vi skulle ej låta ett dåraktigt mode inkräkta på detta prerogativ!

Fru Hildegard.

Prisnämnd i Iduns literära pristäflan.

Som bekant utlyste vi sistlidne decembèr en literär pristäflan, i hvilken för en svensk originalroman, afsedd för Iduns romanbibliotek, utfästes ett pris å 2,000 kr. kontant och en honnörsbokupplaga på 500 ex. under närmare bestämmelser, som förut tillkännagifvits. Vid denna täflan, till hvilken inlämningstiden utgår den 1 sept. i år, skulle jämte redaktionen fungera en prisnämnd af 4 personer. Vi hafva nu nöjet meddela, att vi till medlemmar af denna nämnd lyckats förvärfa:

Professorskan Fru Helena Nyblom,
Skriftställaren Herr Frans Hedberg,
Literaturkritikern Herr Hellen Lindgren,
Literaturkritikern Herr J. A. Runström.

— namn, hvilka borge för ett sakkunnigt och samvetsgrant bedömande. Vi begagna detta tillfälle att ännu en gång på det varmaste anbefalla den mindre vanliga täflingen till svensk-skrifvande författare och författarinnor.

Aja.

Berättelse af Georg Nordensvan.

I.

På en atelierfest i vintras träffade jag Aja Borgström, målارينnan, som jag inte sett sedan i Paris för fem, sex år sedan. Det var till ära för henne, som en af hennes kvinnliga kamrater från deras akademitid stält till den lilla festen — gamla bekanta skulle råkas, man skulle upplifva gemensamma minnen och känna sig lika ung och sorglös som i de flydda dagarna.

Aja — »Muntergöken», som en af professorerna kallat henne, när hon gick på akademien, till skilnad från »Lergöken», som var skulptris — hade vistats i Frankrike allt sedan den där våren för... ja, det var hela sex år sedan dess. Nu var hon nyligen hemkommen för att se efter, om hon skulle trifvas i Sverige och om hon hade något där att göra. I annat fall så fanns Paris kvar på dess vanliga plats, och sin atelier där hade hon hyrt för hela året.

Liflig och glad var hon som förr — till och med ännu mera än förr — pratsam och obsvärad, ibland skäligen tanklös i sina yttranden och minst af allt fullärd i förställningens konst.

Nu liksom förr blef hon röd öfver hela ansiktet, när hon sagt något som befanns en smula vågadt eller förhastadt — men så skrattade hon för att dölja sin förlägenhet, och innan hon slutat skratta, gällde skrattet hennes egen täpighet och smittade ofelbart oss andra att instämma.

Hvad hon tyckte om Stockholm, frågade henne vår värdinna för aftonen — hon hade blifvit societetsdam under dessa år, medan Aja Borgström lefvat pariserlif. Hon hade vunnit en position som porträttmålarinna här hemma. Hon var elegant och korrekt och sade ingenting, som hon behöfde rodna öfver eller som andra kunde skratta åt.

Åhjo, Stockholm var en bra stad att hälsa på för en kort tid. »Men trifvas här länge,

det går nog inte. Folk har inga intressen här. Och så är här för snyggt och stelt för mig. Alla människor se så ledsamt städade och borstade ut. Och alla gå de och titta på hvarann. I Paris sköter hvar och en sig själf. Jag städade min atelier högst egenhändigt — det skulle vara opassande om man här gick och städade. Det var i en artistkasern vid boulevard Arago — aderton atelierer i rad. Jag har bott där nu i tre år. Där bodde medaljörer och nybörjare vägg om vägg. Om morgnarna kom vi knogande med våra hinkar, hvar från sitt håll, till trädgården, där vattenledningen var. Det var alls inte några stockholmsvanor! Man skulle förlora allt anseende. Och 'lilla jag' kokade min frukost själf på kaminen, jag lärde mig steka bifvar och kramsfågel...»

»Det var roligt, att du lärde dig något där ute,» inföll ett kvickhufvud.

»Ja, det lärde jag mig riktigt ändå,» skrattade Aja Borgström. »Kramsfågel var min specialitet.»

Vår värdinna menade, att man kunde inrätta sig trefligt också här hemma.

»Ja, det är den här kvällen ett exempel på,» inföll en artig herre.

»Ja, hos dig, det tror jag!» ropade Aja och flög upp från sin plats. »Du som är begäfvad med så många trefliga kamrater.»

Hon tog den eleganta värdinnan om lifvet och svängde henne rundt.

»För resten» — hon strök håret ur pannan, hennes ostyriga hår hängde alltid ner i ögonen — »för öfrigt så har jag roligt hvart jag kommer. Allt sen jag kom hem, har jag ramlat från den ena tillställningen till den andra. Små middagar och små fester hos alla människor. Och så skulle jag förstas se alla de nya kaféerna, och det tar tid. Det tycks inte vara någon brist på småmynt här i stan. Men inte blir någon stockholmare så full, så att han köper taflo.»

Hon skrattade åt sitt infall, och de andra skrattade åt hennes lustighet och åt hennes skratt. »Muntergöken» befanns vara sig lik, munvig och skojfrisk alldeles som förr i världen — på den tiden, då professorn sade, att han aldrig sett någon som kunde se så 'nosig' ut som hon.

Hon satt uppkrupen i ett hörn i divanen, hade ett glas punsch inom nåhåll — man skulle förstas vara patriotisk nu och smaka på punschen — och rökte den ena cigaretten efter den andra. »Att röka, det är min stora passion, jag röker in mig för att hålla mig färsk i det längsta.»

Men i mina ögon var hon ändå inte alldeles den gamla muntergöken, likasom stämningen här uppe ej var den samma osökt glädliga som förr i världen på dylika kamrattillställningar. Det kom, ju längre aftonen led, något tvunget in i stämningen, något forceradt i glädjen. Det var som — åtminstone inbillade jag mig det — som om dessa människor ej rätt passade till samman, och som om de kände det och försökte dölja det.

Det var egentligen sedan Sven Richert fallit ned som från skyarna midt i sällskapet, som jag tyckte mig märka en viss oro i luften. Han befanns ha kommit till staden dagen förut — från sin bröllopsresa till Sicilien och Marokko — och det var till allmän öfverraskning, han och hans unga fru gjorde sin entré ibland oss.

Bredaxlad och tvärsäker kom han, solbränd och kämpelik, den personifierade styrkan och friskheten. En liflig blick, ett fast handslag, stark basröst, myndig, afgörande ton, själfsäker hållning — en ung man, som haft tur och som förstätt att skaffa sig tur, då den ej kom-

mit själfvilligt, och som nu var säker på sin framtid.

Hans fru var smärt och elegant, en liten vacker docka med ljusa blå ögon och spåda skuldror. Hon föreföll något blyg, främmande som hon var för oss, men söt var hon. Allt hon sett under resan hade varit förtjusande — hennes beundrande blickar sökte ofta upp mannen och hängde fast vid hans ord och hans rörelser. Han var ändå det mest förtjusande af allt, resan till Marokko skänkt henne.

Aja hade suttit och talat med Edvard Asp, landskapsmålaren, då det indiska rödraperiet, som skylde tamburdörren, rasslande delade på sig och Sven Richerts högresta gestalt blef synlig. Om det var inbillning af mig, tors jag inte säga, men nog tyckte jag, att Asp och hon sågo på hvar andra med en blick, som ej uttryckte endast förvåning öfver att så oväntadt få återse en gammal bekant.

»Se på Aja!» ropade Richert. »Är du i stan?»

Han presenterade »min lilla gumma — fröken Borgström», och med en blick på Aja sade han till sin hustru:

»Vi båda ha haft mycket roligt till sammans, skall du tro.»

När jag såg de tre — Aja mellan Edvard Asp och Richert — stod den konflikt, jag sett dem invecklade uti — en liten konflikt, som kunde ha utvecklats till en hel roman — så klart för mitt minne, som hade historien utspelats i går och ej för åtskilliga år sedan. Och när jag sent på natten — en vacker, stjärnklar, ljum vinternatt — vandrade hemåt, ordnade sig de minnen, jag hade förenade med dessa tre, i mitt hufvud, och jag genomlede på nytt den där historien, som kunde ha blifvit en roman.

Hvad jag »genomlede» var följande.

2.

Det var på landet en sommar, jag blef bekant med fröken Borgström. Några unga artister — däribland hon — hade hyrt sig in på samma ställe, där jag kommit att slå mig ner.

De målade studier ute i det gröna, mer och mindre flitigt. Den lataste af dem var Nisse Lind — hans uppgift tycktes egentligen vara den att vara rolig och att gratis bjuda ut goda råd åt alla, som ville eller icke ville ha dem.

Han, liksom Aja Borgström, hade under våren varit i Paris. Han var fullproppad med moderna teorier och hade klart för sig, både *hvad* som borde målas och *hur* allting borde målas, liksom han också visste hur allt annat borde göras.

Vår bekantskap började med, att han undervisade mig i det finaste sättet att spela bräde — att han genast blef »jan», hindrade honom inte på minsta sätt att låta undervisningen fortgå och de goda råden flöda. För öfrigt tyckte han mycket om att ligga i fröken Borgströms hängmatta, dricka vermout och vara sommarlat. I den konsten visade han en sådan färdighet, så att jag undrade, om han ej var sommarlat också om vintern.

Fröken Borgström var i stället flitig för två. Nisse gjorde ingen enda studie färdig, och man fick aldrig se de märkliga saker, han målade enligt sina pariseregler. Men hon var outtröttlig.

Och munter och hurtig var hon. Det fanns inte ett spår af tillgjordhet hos henne. Man behöfde bara se henne för att få lust att skratta och vara glad.

Vacker var hon inte. Hon hade runda bul-lar till kinder, små pigga, bruna ögon, en käck näsa, högröda läppar, en kraftigt formad haka, en fyllig hals med mjuka linier. Och härtestarne hängde henne i pannan och om öronen, omöjliga att hålla styr på.

Liten och knubbig var hon, hade mycket vackra händer, af den typ, man ser på italienska taflor från renässansen, och små nätta fötter, men var tämligen tjock om lifvet och alls inte växt som en älfva.

Hon smågnolade nästan jämt, då hon inte skrattade, och hon gick alltid med cigarett-papper i fickan. Hon begagnade sin målarparaplyskäpp till promenadstaf — den var särskildt lämplig till att sätta tjuvar i respekt med — bar en hvit baret på sitt burriga hufvud och ett högrödt bluslif, som lyste gladt och käckt i landskapet.

Alltid var hon med lif och själ inne i sin sysselsättning, antingen hon arbetade eller drog sig i hängmattan — efter att ha hvälfat Nisse ur den eller lockat honom upp genom att ställa något ätbart eller drickbart på kaffebordet, som stod ett par steg därifrån med benen fastkilade i marken, så det ej kunde flyttas närmare.

Man fick det intrycket, att hon aldrig var sysslolös, inte ens när hon hvilade sig, och att allt slags göra roade henne, antingen det för tillfället gällde att måla en studie, att binda ihop en bukett, sådan ingen annan bukett någonsin sett ut, eller att laga sina strumpor.

Allting var roligt, till och med att gråla om konst eller om annat med Nisse. Att klättra i berg och backar eller att ligga i en båt och låta den drifva var det allra härligaste af allt.

Vi höllo mer än en midsommarvaka under de ljusa nätterna. Nu var det kväll till dess det blef morgon, himlen var så klar, så att det inte ens lönade sig att tända ljus i månen, utan han fick sitta där han satt, onödig, och blek som ett pjerrotansikte. Nu var årets vackraste tid inne, med skogen full af sippor och fruktträden hvita som snö. Nu fick det inte bli natt, och nu hade naturen inte tid att sova.

Flera gånger kommo vi hem från båtfärder först efter midnatt, och då kunde vi bli sittande ute, till dess solen skrattade oss rätt i ansiktet. Då hände det, att Aja Borgström tog sitt badlakan öfver axeln, neg för herrarna och försvann på stigen, som gick ned åt sjön. Aldrig var det friskare i vattnet än strax efter soluppgången.

Eller också stannade hon ensam ute vid hängmattan, när vi andra gingo och lade oss. Hon var inte den, som hade tråkigt i sitt eget sällskap. När jag fällde ner min gardin, såg jag glöden från hennes cigarett tindra som en stjärna nere i trädgården, där hon låg i hängmattan och njöt af sin sorgfria tillvaro.

En dag kom Nisse med en nyhet. Asp, landskapsmålaren, hade kommit resande med ångbåten och tagit in på gästgifvargården. »Det är visst en tråkig janne, hva?»

»Inte är han så tjusig som du, bror lilla,» menade Aja. »Men han kan väl få vara folk för det.»

»Behöfver han bli uppskojad,» sade jag, »så ska' vi rekommendera honom åt er. För resten är han en mycket praktig »janne». Och en skicklig målare är han ju också.»

»Skicklig, det är just hva han är,» sade Aja.

(Forts.)

Fyll

Elise Kwasser.

Det är liksom i dröm...

Mot kusten slår

ett haf i storm och stänker skum
och glitter
högt öfver klipporna, där hennes Vesträt
står.

Och ensam jag vid hennes dödsbädd
sitter.

Jag ser de välbekanta, kära drag,
jag ännu minnes ifrån gosseåren,
när hon från scenen vann de stora slag,
när hon var varm och segrande som
våren.

Och stormen ryter. Ljusen flämta matt,
men höga vålnader omkring mig gästa —
det är som gaf mig denna dödens natt,
hvad lifvet en gång skänkte af det
bästa.

Förbi mig skrida skepnader från förr —
jag *Hjördis* ser, ser *Sigrid*, *Desdemonas*,
och invid *Duncans* hemska, tysta dörr
står lady — hon som ville makten råna.
Hon vrider händerna... O, Veronas
natt

med stjärneljus och slag af näktergalen —
jag glömmet döden, glömmet den för att
i nästa nu gå med på karnevalen.

Ånyo tjuer stormen — hör dess skri;
fru Ingrid kämpar att sin son befria —
i nästa stund är denna scen förbi,
och bödelns bila väntar nu *Maria*.
Gif akt, gif akt, jag ser en praktfull
sal —

o, skön är *Myrrha*, skön som ingen annan,
bedårad drömmet kung Sardanapal
och sköter ömsom sländan, ömsom kannan.
Ett stänk mot rutan — klang af tam-
burin —

se *Nora*, *Nora* tråder åter dansen —
Kleopatra i bågarn skänker vin,
och nakna armar härma marmorglansen.
Men här är dödens ro. I svepning klädd
hon hvilar, hon, som dikten lifvetskänkte —
välan, om jag var rik, kring denna bädd
ett haf af ljus i vinternatten blänkte —
om jag var rik, ifrån Hesperiens vår
jag hämtade en last af rosor röda,
de skulle regna öfver hennes bår,
som ungdomsdrömmar skulle där de glöda.
Din ungdomsdröm den var att drottning
bli —
du blef det äfven: konsten själf dig
krönte,

och kronan strålade af fantasi,
och makalös var hyllningen du rönt...
I natt, *Elise*, du större hyllning får:
din drapa spelar storm och sjunga vågor,
och januarinattens norrskenslägor
de hälsa dig, när du till Valhall går...

Daniel Fallström.

Från Iduns läsekrets.

»Spinn, spinn...»

Nu, fruar och fröknar, är det tid att låta spinnrocken surra både i salong och kök. Sedan julstöket är öfver och helgen genomlevad med sina kalas och större eller mindre tillställningar, kommer hemmet i sin ordning igen, och då blir tid både för mamma och döttrar samt tjänare att spinna lin och ull eller väfva hvad under förra året spanns. Lägg ej bort vår gamla husslörd, efteräpen ej utländskt, utan värden på alla sätt hvad för vårt land kan vara originellt. Fast de ej spinna och väfva i Paris, låt oss dock göra det i Sverige. Hemslöjden förtager ej intresset för hvad som händer och sker i världen, vare sig på det politiska eller intellektuella området, såsom Henriette Goldschmidt tyckes tro, som känner sig så lycklig öfver att fabriken öfvertagit arbete, som egentligen hör hemmen till. Fabriksarbete kan ej jämföras med det hemarbetade i styrka och mängden gång i finhet. Det jag väfver i hemmet, vet jag är för mig själf, och icke halva världen har lika, alldeles som en uniform.

Tänk på våra mor- och farmödrar, icke voro de mindre lyckliga, aktade eller hade mindre makt än nutidens fruar i sina hem, ändock de icke gått igenom 8-klassiga läroverk, ej visste hvad »nerver» ville säga eller kunde diskutera i dagens brännande frågor. Däremot kunde de spinna, väfva och sy och satte sin heder uti att med egen hand tillaga mannens favoriträtter.

Kommen ihåg, mina damer, att de voro mycket lyckligare än ni, ty de voro nöjda med sin lott, då ni med allt edert vetande känna begär efter ännu mera. Alla kvinnor kunna ej bli gifta, säges det, och därför skola alla *fostras* så, att de kunna känna sig oberoende. Men förr i världen blefvo flere kvinnor gifta, och landet var ej så fullt med gamla ungarlar som nu. Hvems är felet? Jag tror, att det är kvinnans, som genom sin uppfostran drages allt mer ifrån det husliga och enkla. En man med små inkomster har ej råd att hålla både hustru och hushållerska, han skaffar sig det sednare naturligtvis såsom varande billigast, han har ändå ett slags hem. Hvad skall han göra med ett sådant där onyttigt ting, som endast har fordringar att bli elegant klädd, gå på baler och spektakler och sedan, när »nerverna» blifvit förstörda, göra dyrbara badresor. Hustrun är inom modernna hem hvad Norge är inom unionen — hon har endast fordringar, men vill ej veta af några skyldigheter.

Därför — tag fram spinnrocken, låt väfstolen »dunka», kläd eder själf, man och barn i hemväfda kläder! Låt romanen hvila, inskränk visiterarna, och ni skall känna lyckan af fullgjorda plikter!

Exemplet manar till efterföljd, edra döttrar träda i edra fotspår, och ni skall erfara, att världen ej blifver så full af gamla fröknar och ungarlar som nu är fallet.

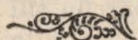
Tänk äfven på hvad ni är skyldig edra tjänare; dessa flickor blifva i sin tur husmödrar, och hvad hafva de lärt hos er? De komma en gång i ännu mindre förhållanden än ni och måste taga reda på hvarje minut och göra alla möjliga besparingar för att ej komma i fattigdom och nöd. De ha kanske lärt endast flärd, lättja och öfverflöd samt ting, som en gång ej gagna dem. Lär dem däremot allt slags arbete och att taga vara på tiden, och de komma att tacka eder därför.

Kanske någon kommer med det påståendet att det blir dyrare, det som arbetas i hemmet. Det är en dålig advokatyr, ty för det första blir allt starkare, och om man ej har något reelt arbete för händer, tages ej tiden så väl i akt, så att allt som arbetas är en ren vinst både materiellt och moraliskt.

Jag vill icke därmed påstå, att i större städer hemslöjd kan så bedrivas som på landet, utrymmet tillåter det icke, men fruarna på landet vilja gärna härra efter de fina fruarna i staden och gå där och »svansa» eller sitta med en virkning eller ett broderi i sina händer, mer för syns skull än till gagn.

Därför, alla ädla, arbetsamma, fosterlandsälskande kvinnor, jag beder eder: låten hemslöjden komma till heders; och I, som tongifvande ären, om ej annat så för exemplet skull, tagen vår gamla hederliga spinnrock och spinn det silkeslena linet till bländhvita servietter.

Småländska i Dalarne.

Ur notisboken.

Elise Hwasser är död! I söndags kl. 4,20 på eftermiddagen afled den fräjdade skådespelerskan Elise Hwasser i Fiskebäckskil. Dödsorsaken var lunginflammation — ett kraftartadt lidande hade under de sista åren undergrävt hennes krafter.

I den svenska teaterns historia under senare hälften af detta århundrade intager Elise Hwasser en af de främsta platserna, ibland de kvinnliga artisterna den *albra* främsta. För föga mer än ett år sedan meddelade Idun i samband med Dramatiska teaterns femtioårs-jubileum den stora konstnärinnans bild jämte en utförlig biografi af Georg Norden-svan, hvarför det torde vara nog att nu hänvisa våra läsare till detta nummer (44, årg. 1892).

Elise Hwasser var, som känt, sedan 1870 änka efter hofsekreteraren Daniel Hwasser. Hon sörjes närmast af sin dotter, den framstående skådespelerskan fru Anna Lisa Hwasser-Engelbrecht, af måg och dotterson.

Underrättelsen om den stora konstnärinnans bortgång skall mottagas med saknad af alla vänner af svensk konst. De kungliga teaterns personal har anlagt åtta dagars sorg efter den hädangångna.

Ur lifvets skola. I Norrköping har aflidit fröken *Johanna Sofia Landberg* i en ålder af öfver 87 år. Dotter af handlande J. Landberg i Norrköping grundlade hon vid faderns död 1828 en mindre privatskola, som emellertid utvidgades, så att den omfattade 8 klasser och 2 förberedande afdelningar. Efter att i 60 år ha skött skolarbetet måste hon nedläggas detsamma, och på senare åren har fröken Landberg ej varit i besittning af fulla själskrafter, hvadan döden nu kom som en befriare. Hon sörjes närmast af broder och halfsyster.

En krigardotter. I den höga åldern af närmare 86 år afled i dagarne i Karlskrona fröken *Flora Puke*, dotter af framlidne general-amiralen, en af rikets herrar, greve Johan Puke och hans aflidna maka, född Giertta. Af denna urgamla svenska ätt, som på mannsidan utgick 1837, finnes nu blott en kvarlevande medlem, nämligen den nu aflidnas syster, fröken Louise Puke, född 1811.

Kvinnlig åldring. En för många äldre stockholmare välbekant personlighet, fröken *Carolina Falk* i Vaxholm, fyllde i tisdags silt 87:e år. Redan på 1820-talet förestod hon jämte en något yngre syster sin då ännu levande moders gästgiveri och vårdshusrörelse i Vaxholm. Efter moderns död i slutet af 1840-talet öfvertogo systarna gemensamt rörelsen och skötte densamma till slutet af 1870-talet. Under denna tid utvecklade Carolina Falk en rastlös ifver för att göra Vaxholm till en badort. Det är sålunda hon som upptäckte badgyttjan vid Blynäs och på egen risk anlade ett stort, tidsenligt hotell. Det är på räkningen af hennes energi och pekuniära offervillighet Vaxholm har att skriva sin utveckling till hvad det nu är: en kär tillflyktsort om sommaren för stockholmaren. Och, hvad mera är, få ha så rikligt som Carolina Falk ägnat de fattiga inom samhället sin omvårdnad och visat dem vacker välvilja i mångfaldig form. Hennes namn är därför af de gamla lika välsignadt, som hennes idoghet i kraftens dagar varit stor. Carolina Falk besitter ännu goda själskrafter, och hon tager fortfarande med intresse del af dagens händelser.

Ett verksamhetsfält, lika lämpligt som många andra för kvinnan, men ännu föga odladt, är försäkringsbranschen. Att försäkringsbolagen själfva kommit till insikt om, att kvinnan godt kan lämpa sig till försäkringsagent, synes däraf, att såväl i förra som i detta nummer af Idun annonseras efter kvinnliga försäkringsagenter.

Svenska studentkor vid schweiziska universitet. Under det senaste halfåret ha, enligt La Tribune de Genève, vid de fem universiteten i Schweiz inalles 275 kvinnor studerat. Af dessa voro 138 ryskor, 32 svenskor, 25 polskor, 23 tyskor, 19 amerikanskor, men endast 16 schweiziskor.

En verklig skatt för hvarje kvinna,

som hon ej bör underlåta att förskaffa sig, är **Iduns Modetidning**, den billigaste, rikhaltigaste och elegantaste tidning på svenskt språk inom detta fack. I början af hvarje månad utkommer i stort format ett 8-sidigt, rikt illustrerat hufvudnummer, åtföljt af en omfångsrik dubbelsidig mönsterbilaga med talrika tillklippningsmönster samt därjämte, och som något alldeles nytt, en 4-sidig handarbetsbilaga — kallad **Handarbets-Basaren** — i samma stora format som hufvudnumret samt försedd med en mängd mönster öfver både enklare och finare handarbeten af såväl svenskt som utländskt ursprung. Dessutom erbållas mot förhöjd afgift med hvarje nummer en fin kolorerad modeplansch i stålstick.

Ännu är ej för sent att verkställa prenumeration! Gör det oförtöfvadt, och Ni ångrar er ej! Prisen: se detta nummers annonsbilaga på första sidan!

Teater och musik.

Kongl. operan uppförde i tisdags å nyo Mascagnis nu så populär vordna opera »På Sicilien». Rollbesättningen var denna gång den bästa tänkbara. Särskildt vann operan ofantligt i intresse, därigenom att den kvinnliga hufvudrollen, Santuzza, nu öfvertagits af signora *Labia*, hvilken åt densamma förlänade ett utförande, prägladt af lif och glöd samt ägnadt att låta karaktärens många olika skiftningar framträda. Den vackra stämman klingade också alldeles förträffligt. Enligt vår åsikt står denna uppgift främst bland de tre, som den unga italienska sängerskan här haft att lösa. Vi torde också få tillfälle att närmare dröja vid densamma, då vi i ett af de närmaste numren meddela signora Labias porträtt.

Toriddos, Alfios och Lucias partier utfördes förträffligt af hrr *Ödmann* och *Lundqvist* samt fru *Linden*, alltså af de bästa möjliga krafter. I Lolans lilla parti hafva vi haft en bättre representant än den nuvarande.

Programmet upptog som förpjas Foronis karaktäristiska och anslående buffaoperett »Advokaten Pathelin». Bifallet efter båda operorna var mycket lifligt.

K. Dramatiska teatern. Efter ett längre och i alla afseenden framgångsrikt gästspel, omfattande ej mindre än 58 föreställningar, tog fru *Hartmann* i måndags afsked af hufvudstadspubliken och blef vid detta tillfälle såväl som på hennes egen matiné i söndags af den fulltaliga publiken hyllad på ett sätt, som otvetydigt innebar ett *hjärtligt välkommen åter*.

I morgon lördag gifves åter nytt program, då för första gången uppföres »Strejken i Arlingford», pjäs i 3 akter af George Moore, öfvers. från engelskan, och »Första middagen», lustspel i 1 akt af Karl Görnitz, fri öfvers. från tyskan af N. P.

Vasateatern hade i tisdags afton en synnerligen animerad premjère. En ny fransk operett, som i Paris gjort lycka, bör ju alltid kunna påräkna äfven Stockholmsamatörernas intresse, och hrr *Bilhauts* och *Barrés* »Toto—Tata» slog synbarligen mycket lifligt an genom sina många lustiga förvecklingar, genom Banès' melodjösä musik och det förträffliga utförande, som kom det hela till del. Först och sist var aftonen fru *Castegrens*. Med en beundransvärd smidighet och verve utförde hon den maktpåliggande och svåra dubbelrollen, tvillingsyskonen Toto—Tata, och de opphörliga och blixtnabba omklädningsarna väckte

lika mycken förbluffelse som det fina pointerandet af gossens och flickans olika väsen bifall. Äfven vokalt var hennes prestation som vanligt ypperlig.

I en fjollig skolinspektörs skepnad tog hr *Holmquist* oemotståndligt skrattarne på sin sida, enkannerligen i de drastiska situationerna i sista akten — styckets roligaste. Hr *Castegren* var kanske icke fullt i sitt esse som den stackars syndabocken Cabestan, men han är en allt för habil skådespelare för att någonsin skämma bort situationen. Fröken *Ekström* som den täcka sjuksköterskan *Cesarine* delade likaså aftonens bifall, hvilket, som nämnt, var intensivt och tycks båda ett långt och glädt lif för den nya operetten.

Södra teatern har, som vi förespådde, fått en riktig kassapjäs i »Charleys tant». Vill man nu ha en god plats till denna teaters föreställningar, får man lof att tinga biljett tre dagar i förväg; eljes kan det hända, att man blir utan.

Konsert gafs sistl. fredag i Musikaliska akademiens stora sal af frök. *Maria Nilsson* inför en ej synnerligen talrik publik. Frök. N. lär hafva varit elev af hr *Fritz Arlberg*, huru länge veta vi ej, men fredagens konsert ådagalade till fullo, att eleven gått för tidigt från mästaren. I hr *Belander* och *Carlander* hade konsertgifvarinnan fått ett par goda biträdande förmågor. D:r *Belanders* skära och vackra tenor är välkänd från flere studentkonserter, och hr *Carlander* förtjänar goda loford för sitt vårdade och smakfulla utförande af *Wolframs* tällingssång ur operan »Tannhäuser» och *Ellings* bekanta sång »Jeg vil ud». Konsertgifvarinnan själf lyckades ej väcka något större intresse. En längre tids fortsatta studier torde måhända kunna utveckla hennes röst, så att den blir jämnare och säkrare.

Professor *Ivar Hallströms* konsert i morgon lördag i Musikaliska akademien upptager tvänne större tondikningar af honom själf, af hvilka den första, »Skaldens hämnd», aldrig förut uppförts och den andra, »Blommornas undran», ej gifvits sedan flere år tillbaka. Denna musiktillställning lofvar sålunda att varda af stort intresse. Vid densamma biträda greffinnan *Math. Taube*, fru *Edling*, frökarna *Ek*, *Piehl* och *Andersson* samt hr *O. Lejdström*, *Lemon* och en musikälskare. Vi taga för alldeles gifvet, att den aktade och framstående konsertgifvaren skall få glädja sig åt till sista plats fylld salong.

Filharmoniska sällskapet förbereder till utförande *Beethovens* storslagna »Missä solemnis» (d-dur-messan), som i säsongens musiklif kommer att bilda en mer än vanligt betydelsefull insats. Det utomordentliga verket, som bland *Beethovens* alster kan jämställas endast med nionde symfonien i afseende på upphöjd skönhet, är bland kör- och orkesterverk ensamstående äfven hvad beträffar svårigheter, hvilken omständighet gjort, att man hittills icke i Sverige vågat sig på dess utförande. Hvad som emellertid lyckats i Finland, där ett nybildadt musiksällskap i *Helsingfors* förliden vår framförde denna messa med sådan framgång, att konserten måste upprepas flere gånger, det bör ej vara ogörligt med våra rikare musikkrakter. Här kan nämnas, att *Filharmoniska sällskapets* ledamöter med glädjande nit och intresse ägnat sig åt inöfningen. Konserten är ämnad att gifvas före midten af mars.

Herr *Sven Scholander* gaf i onsdags sin första musik- och *Bellmans* afton för innevarande år. Biljetterna voro utsålda långt i förväg. Om själfva musiktillställningen kunna vi ej yttra oss förr än i nästa nummer. — En ny soaré gifves den 6 dennes, den liksom den första i *Vetenskapsakademien* hörsal.

Till förmån för *Skansen* komma under den närmaste tiden några soaréer att anordnas. I spetsen för dessa tillställningar stå fru *Anna Wallenberg*, f. v. *Sydow*, generalskan *L. Abelin*, f. *Zethelius*, friherrinnan *E. Rudbeck*, f. *Ulfsparre*, fruarna *D. Adlercreutz*, *L. Bäckström* och *L. Fitinghoff*. Flere konstnärliga krafter lära komma att medverka för det behjärtansvärda ändamålet.

Hr *Richard Andersson*, den framstående pianoläraren, anordnar den 7 dennes en musikafton å *Vetenskapsakademien*. Samtliga nummer utföras af hr *A:s* elever med benäget biträde af hr *Tor Aulin*.

Efteråt.

Ur mormors brefpåse.

Af *Sophie Linge*.

(Slut fr. föreg. n:r.)

Plötsligt kan jag då gripas af en vild ångest, som rycker upp mig ur min domning, en rädsla att förlora mig själf, och jag sträcker mina armar efter dimbilden. Hela mitt inre är i oro, och mitt hjärta slår vildt af förfäran. Men i ett nu är åter all ångest borta. En ny gestalt dyker upp bredvid den förra, och i de kraftiga konturer, som aftecknas emot den dunkla vinterhimmelen, igenkänner jag *Christian*. Han räcker handen åt mig, och i ett ögonblick sammansmälta de båda figurerna till en, för att strax därpå försvinna från min synvidd.

Är detta hvad man kallar hallucinationer? Jag känner mig också kroppsligt svag samt tankeslapp, och det förefaller mig stundom, som om det skulle vara en njutning för mig att för veckor få lägga mig till hvila på den sjukbädd, som min mor nyss lämnat. Vår snälle doktor, hvilken ännu tittar hit ibland, ruskar på hufvudet åt mina bleka kinder och proppar i mig stora doser af china. Men det gör endast susningen i mitt hufvud ytter värre.

Skulle du ej få något bref af mig på länge, så vet du, att jag är sjuk, och skall då ej i dina böner glömma

Din *Helène*.

*

Dyra vän!

Handen darrar ännu, då den skall föra pennan och gör min skrift nästan oläslig, men mitt hjärta är så fullt af tacksamhet, att jag måste ge det luft.

Det är ännu stunder, ja, ibland hela dagar, som jag ej är mäktig mig själf, då min omgifning får pröfva på mitt ojämma, nyckfulla lynne, men dessa stunder blifva allt färre, i samma mån som mina krafter komma tillbaka, och de, under hvilka jag behärskas af en innerlig tacksamhet, blifva allt flere. Gud har varit mycket god emot mig, då han med seger fört mig igenom denna långa och svåra sjukdom och gifvit mig tillfälle att taga igen mycket af hvad jag försummat — jag vet nu, att jag varit en trög lärjunge i lifvets skola.

Mamma och moster, hur kärleksfulla och öfverseende äro de ej emot mig! Emellanåt är jag riktigt afskyvärd i mina egna ögon, men i deras läser jag endast utfallande godhet och medlidande med det sjuka barnet — mamma kallar mig nu ofta för »barn», alldeles som om hon därmed ville ursäkta min oefterrättlighet i många afseenden, och ibland, då jag ej kan rå med mig själf, känner jag mig också verkligen mycket, mycket liten.

Men icke allenast Gud, som hållit sin hand utsträckt öfver mig och mina närmaste, hvilka gjort och ännu dagligen göra så stora offer för min skull, utan äfven dig, du trogna vän, är jag skyldig de varmaste tacksägelse. Du, som för många veckor lämnade ditt eget hem för att under min sjukdom ägna mig de ömmaste omsorger. Min mor skulle ej stått ut med att vaka öfver mig, då hon själf knappast bunnit att återfå sina krafter efter den långa nervfebern, och moster *Malla* har ju tusen andra bestyr, som ta hennes tid i anspråk. Med alla sina många förträffliga egenskaper föröfrigt är hon dessutom ej fullt lämplig för sjukrummet.

Tag mitt innerliga tack, det tack, som mina darrande läppar knappast ännu förmådde uttala, då du lämnade mig.

Du kan icke tro, hur mager och blek jag blifvit, och hur matta och infallna mina ögon äro. Första gången jag såg mig i spegeln, kände jag knappast igen mig själf. Min första tanke var, att *Christian* nu skulle tycka mig vara vidunderligt ful — han som beundrar allt skönt — men så kom jag genast ihåg, att han ej skall se mig mera, och att det nu är honom likgiltigt, hur jag än ser ut. Och vid denna tanke gick det som ett svärd genom mitt hjärta — jag kan ej hjälpa det, *Berta*, men jag tror, att — jag ännu älskar honom. Skall denna kärlek bli mitt straff härnere, den svarta tråden i mitt lif?

Nej, jag orkar ej skrifva mera. Det skymmer också på och en skarp nordavind piskar massor af snö mot fönstren i mitt rum. Men i kakelugnen sprakar en munter brasa, som sprider sin värme ända hit. Mamma sitter i länstolen framför elden, men hennes händer med stickstrumpan ha sjunkit ned i knät och hufvudet tillbaka mot ryggestödet. Hennes barn hade också elaka drömmar i natt och störde henne emellanåt — hon ligger nu alltid i rummet bredvid mitt.

Gud belöne er alla, I kära, för edra omsorger.

Din tacksamma
Helène.

*

Om du mötte mig helt oförmodadt, *Berta*, så skulle du knappast känna igen mig. Man har klippt af mig håret så nära som möjligt, och jag känner mig riktigt svag och tafatt sedan jag mistade denna min kvinnliga prydnad.

Mitt hufvud har blifvit så litet, att det ej kan rymma många förnuftiga tankar, och det är väl därför, som jag närmast känner mig som ett nyklipt får. Men mina krafter återkomma alltmera, och du skulle se, hur jag äter. Knappast har jag hunnit att sluta ett mål, förrän jag känner mig hungrig igen, och ehuru jag finner det afskyvärdt att vara så glupsk, kan jag ej motstå den frestelsen, som ligger gömd i en blodig biff eller i en pösigg äggkaka. Mina kära vakterskor se på mig med glänsande ögon, när jag äter, och hjälpa till att fylla min tallrik, då den blir tom.

Före min sjukdom var mitt känslolif sjukligt utveckladt, hvarje nerv var spänd och det var förenadt med fara att gå ett enda steg längre i samma riktning — nu är det kroppen som tar ut sin rätt.

*

Jag sofver åter med ett barns djupa, lugna sömn — utan drömmar — och mamma har fått flytta tillbaka i sin egen sängkammare. Mitt mänskliga utseende börjar också att komma åter, mina kinder runda sig, och på mitt hufvud trängas små krusiga lockar.

När vädret ej är allt för dåligt, gör jag långa promenader, ibland tillsammans med mamma, ibland ensam, och kan åter titta in i stugorna till mina fattiga och sjuka. De tyckas vara glada att se mig igen, och jag förstår nu också bättre än förr, hvad hvar och en af dem bäst behöfver.

Är det min plikt att under allt detta känna mig olycklig, *Berta*? En frånskild husfru.

Försändes öfver
många sorter. Begär prisurant!
hela riket.

SPISBRÖD,
C. W. SCHUMACHER
Kgl. Hofleverantör — 17 Norrlandsgatan 17, Stockholm.

fullt jämförliga med de engelska, fås hos
de flesta specialhandlare
Försök!
i hufvudstaden.

CAKES

Jag kan det ej. Det är för mycket guld insprängt i den svarta tråden.

När postbudet kom i morse — du vet, hvilken viktig person ett sådant är på landet — medförde det också en ask, adresserad till mig och afstämplad i Mentone. Hvad kunde den innehålla?

Med ifriga fingrar bröt jag sigillen och tog utaf locket. Hela rummet fylldes af doft, ty den innehöll blommor. Rosor af alla slag, skära, gula, hvita, men ibland dessa en enda mörkröd af ovanlig skönhet.

Jag sökte bland mossan, i hopp att finna något tecken från den, som afsändt dessa blommor, men fann ej någonting. Ej en rad, ej ett ord. Skulle jag låta blommorna tala i stället — hade den röda rosen, särskildt, någonting att säga mig? Jag kände det så och genombäfvades därvid af en outsäglig glädje — kysste den gång efter annan, den hade ju varit i hans händer.

Nu står den på skrifbordet bredvid Christians porträtt — ja, det står ännu kvar, det, och jag kan ej förmå mig till att återgömma undan det.

*

Berta, dyra vän!

Du som under mina mörka dagar varit den, i hvilkens famn jag utgjutit min smärta och som alltid haft ett ord till tröst eller varning för den olyckliga, vilsekomma Helène, du skall nu också vara den, som näst min mor och min moster skall mottaga budskapet om min nyvunna lycka.

På mina knän har jag tackat Gud för den, och han skall nu också ge mig krafter att bättre än förr uppfylla mina plikter. Så hör

då, Berta — hör och jubla med mig. Christian har återkommit — kommit åter till mig!

Han, liksom jag, har funnit sig otillfredsställd och olycklig under vår skilsmässa, han, liksom jag, känner sig luttrad af striden. När han sände mig den röda rosen, ville han därmed säga, att hans kärlek, trots allt, blommade lika rikt och kraftigt som förr, och han ville därmed förbereda mig på sin återkomst.

Vi äro nu som tvänne lyckliga barn. Hand i hand gå vi genom de nylöfvade skogarne, där vårsolen strör ljusa reflexer på den gröna mossan, binda buketter af vårblommorna, för att därmed pryda hvarandra, och dröja långt in i den ljumma vårnatten, för att tillsammans lyssna till vågskvalpet vid stranden och till talltrastens mjuka, trolska toner. Vi upplefva en ny förlofningsstid, vida skönare än vår första, och se mot framtiden med förhoppningsfulla blickar.

En del af sommaren skola vi tillbringa här på Sjövik, men på höstsidan reda vi åter ett litet hem. Hem! Hvad det lilla ordet klingar skönt, och hvilken ljuf betydelse det nu fått för mig. Förut betecknade det blott en förgylld bur, där den oroliga fågeln slog sina vingar trötta emot gallren — nu vinkar det mig i fjärran som en lustgård, där jag tryggt kan hvila ut efter en lång, tröttande färd. Tro ej därför, att jag börjar mitt nya äktenskapliga lif med högt spända förhoppningar på en ostörd lycka — ack, nej! — både Christian och jag veta, att en fullständig harmoni ej ges i detta lifvet, men vi äro båda två bättre beredda att möta hvad Gud behagar sända oss af pröfningar, och nu då vi kommit till insikt om, att vi båda fela, veta vi också, att vi båda böra förlåta.

Mamma är också mycket lycklig öfver den vändning saken tagit, och moster Malla, hvilken alltid gråter, när hon blir glad, har på sista tiden gått med sin nästipp röd hela dagen om. Alla andra veta blott, att »doktor» kommit åter från sin utländska resa för att hämta sin fru, och jag är glad öfver, att de ej veta mera.

När jag för något öfver ett halft år sedan skref mitt första bref här hemifrån till dig, var det höst — ute, och äfven inom mig. Nu ser jag från mitt fönster ut öfver ett solbelyst värlandskap, och inom mig sjuder det ett friskt nyvaknadt lif. Kom hit till min sida, dyra vän. Jag lägger armen om ditt lif — det är ju nästan som om jag hade dig här! Se ut öfver de mjuka gräsmattorna och öfver syrengruppen med dess doftande blomklasar. Därborta under lindarne promenerar en man — högre, manlig, vacker!

Nu vänder han sig om, ser oss tillsammans i fönstret och nickar åt oss.

Ack, Berta — känner du, hur mitt hjärta klappar — det är min, min Christian!

Innehållsförteckning.

Wilhelmina Schöne; af L. S. (Med porträtt). — Lies »Niobe»; några synpunkter af Lennart Hennings. — Mera ljus; af Fru Hildegard. — Prisenämnd i Iduns litterära pris-täflan. — Aja; berättelse af Georg Nordensvan. — Till Elise Hwasser; poem af Daniel Fallström. — Från Iduns läsekrats: »Spinn, spinn...»; af Småländska i Dalarna. — Ur notisbo-ken. — Teater och musik. — Efteråt; skiss af Sophie Linge, (Forts. och slut.) — Tidsfördrif.

Sidsfördrif.

Redigeras af Sophie Linge.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logograf.

Medlem utaf öfverhuset.
Kan med rätta man mig kalla;
Också reser jag ur gruset
Stolt mit huvud öfver alla.
Underbyggnad har jag mycken,
Lyckligtvis i flera stycken,
Och när uti underhu-et
Mörkret rår, står jag i ljuset.

'Flax' jag har, som hvar man känner,
Jämt då firning är i fråga;
Jag ock då för mina vänner,
Upptägsfull, en dust vill våga,
Ty då gäller, just den gången,
Att dem modigt hålla stängen,
Om ock sol'n min hjassa bränner.

Tiodelad hugg mig nu,
Det bör bli en duktig brasa.
Stek däröfver — hvad? — och du
Snart kan börja att kalasa;
Se'n af järn ett någonting,
Där desser'n kan flyta kring.
När som vatten kokas upp,
Hvad plår det då från sig gifva?
Hvad du ropar åt din tupp,
Om han allt för tyst vill blifva.
Hvad som lillan för-t bör lära,
När man tröttnar henne bära,
Och hvad mera, när hon se'n
Stadigt står på sina ben.
Af din kropp en liten del.
Så en hvilpunkt för den trötte.
Hvad att hysa är ett fel,
Fast man illa dig bemötte.
Genomskinligt tyg, och så
Något man i kyrkan hör.
Spetsigt ting du säras på,

Om du vid en törnhäck rör.
För hvad Sverige vidt är känt
Prima vara producera.
Hvad till fi-karns inkomst ländt.
Väg, där du plår promenera.
Hvad du ej bor gå förbi,
När du efter vatten tittar;
Kärl att hafva det uti,
Om du intet annat hittat.
Skepparns åttå, när sin båt
Han till annan hamn vill föra;
Hvad han hissar då, med ståt,
Att sin affärd festlig göra.
Utan — hvad? — väl knappast kan
Något bröllop existera,
Snarare, om det går an,
Blir af denna sort det flera.
Plåt, från hvilken, v dt omkring,
Ögat når, om dit du stretar;
Kanske också någonting
I musikväg dit sig letar.
Hvad du här i l fvet har
Ännu mången obesvarad,
Om ej så, du dock har kvar
En, som blir till sist förklarad.

S. L.

Prokøp.

- 1—5 Hvad den härsklustne gärna vill göra.
- 2—5 Fruntimmersnamn.
- 3—5 Hvad de flesta barn äro.
- 4—5 En fornegyptisk gud.
- 5 Ur tonernas värld.

Aritmogryf.

1	2	3	3	4
5	6	7	8	9
10	11	12	13	13
14	15	16	16	17
4	6	11	15	18

Springaregäta.

druc-	nektar	en	ung	när	små	vår	ta
efter	ej	ket	ett	färd	med	skug-	våra
af	fast	vi	gård	hon-	och	sorger	på
endast	värld	vår	ärfva	flitigt	sista	vi	gor
njuta	men	bi	vår	va	skall	död	vår
åt	efter	när	gläder	vi	samt	hvärf-	sånger
träder	så	folket	den	fröjd	oss	offra	en
som	skör-	oss	jorda	sig	ej	våra	om-

Ah.

Begynnebokstäfverna bilda ett mansnamn från medeltiden.

1) En åldring, 2) ett fågelnäste, 3) en farkost, 4) en fältherre, 5) förvaringsrum för handlingar.

Aron.

Lösningar.

Logografen: Paraply; hvaraf fås orden: pyra, apa, lyra, pryl, yr, rapp, par, la, lapp, rappa, yppa, ar, al, yra, alp, arla, lya, lappa.

Charaden: Tälmod.

Bokstafsfyrkanter: Alma
Lear
Maja
Aral

Namnögatan: Abraham, Benjamin, Raket, Abel, Hezekiel, Adam, Moses, Isak, Sadrak, Abednego, Kain, Jakob, Aron, Kam, Obadia, Bela (förekommer i 1 Mose b. 46, 21).

Magiska korset:

N	K	V						
i	a	a						
k	r	s						
N	i	k	o	l	a	j	e	f
K	a	r	l	s	r	u	h	e
V	a	s	a	r	h	e	l	y
j	u	e						
e	h	l						
f	e	y						

Rebusen: Intet består.

MATTONS SALONGS-OLJA! Inkommer i lädor, innehållande Carl R. Matton, Stockholm.
Extra raffinerad amerikansk Fotogén. — Ensartad! Vattenklar! Rökfri! rymlig 2:ne hermetiskt slutna cisterner, rymmande tillsammans 37 liter. Talrika ombud i landsorten.